

Sygn. akt IV U 273/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Tomaszewska

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2013r. w Elblągu

na rozprawie sprawy

z odwołania R. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 18 stycznia 2013 r. znak: (...)

o emeryturę

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 273/13

UZASADNIENIE

Skarżący R. L. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 18 stycznia 2013r., znak (...), odmawiającej mu prawa do emerytury. Skarżący podniósł, że pomimo, iż w angażu jego stanowisko zostało określone jako ślusarz, to w rzeczywistości wykonywał pracę przy montażu luków okrętowych i osprzętu luków, co uzasadnia zaliczenie tych prac do prac w warunkach szczególnych.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, wskazując na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r., Nr. 153 poz. 1227 ze zmianami, powoływanej dalej jako „ustawa emerytalna”) oraz na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zmianami). Podniesiono, że wprawdzie wnioskodawca udowodnił wymagany okres ubezpieczenia, wynoszący 25 lat i nie jest członkiem OFE, nie udowodnił jednak 15 lat pracy w warunkach szczególnych przed 1 stycznia 1999r., a ponadto pobiera on świadczenie rehabilitacyjne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Skarżący urodził się w dniu (...), zatem w dniu (...) ukończył 60 lat.

W okresie od dnia 4 września 1967r. do dnia 31 stycznia 1991r. wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) w E. i w ich następcy prawnym Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) S.A. w E.. W świadectwie pracy jako stanowiska zajmowane przez skarżącego wskazano uczeń, ślusarz i monter konstrukcji stalowych. W trakcie tego zatrudnienia wnioskodawca od dnia 30 października 1971r. do dnia 15 października 1973r. odbył zasadniczą służbę wojskową, zaś od dnia 16 sierpnia 1989r. do dnia 31 lipca 1990r. pracował jako robotnik budowlany przy realizacji

kontraktu zagranicznego realizowanego przez Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w P.. W okresie od dnia 1 lutego 1991r. do dnia 13 czerwca 1991r. wnioskodawca był zarejestrowany jako bezrobotny, następnie w okresach od dnia 14 czerwca 1991r. do dnia 31 marca 1992r. i od dnia 6 kwietnia 1992r. do dnia 9 listopada 1992r. prowadził działalność gospodarczą. Od dnia 16 grudnia 1992r. do dnia 11 grudnia 2003r. skarżący pracował jako monter konstrukcji stalowych w Zakładzie (...) Spółce z o.o. w E., po czym – od dnia 16 grudnia 2003r. do dnia 20 czerwca 2004r. – był zarejestrowany jako bezrobotny. Od 21 czerwca 2004r. skarżący pracuje jako monter-spawacz w (...) Spółce z o.o. w E., przy czym od dnia 10 września 2012r. pobiera świadczenie rehabilitacyjne, przyznane na okres do dnia 4 września 2013r.

(bezsporne, ponadto kopie świadectwa pracy oraz zaświadczeń i decyzji k.4-9 akt o ustalenie kapitału początkowego, świadectwo pracy k.10 akt wniosku o emeryturę z 19 lipca 2012r., zaświadczenie ostatniego pracodawcy w aktach wniosku o emeryturę z dnia 2 stycznia 2013r. i kopia decyzji z dnia 23 października 2012r., dotyczącej świadczenia rehabilitacyjnego, okazana na rozprawie w dniu 27 marca 2013r.)

Przed rozpoczęciem zasadniczej służby wojskowej wnioskodawca pracował jako mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych przy remontach kapitalnych. Po odbyciu tejsze służby skarżący pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako ślusarz – monter konstrukcji lukowych i następnie pokryw. Praca ta polegała na łączeniu przez punktowe spawanie elektryczne elementów konstrukcji metalowych luków i pokryw luków, w tym na czynnościach przygotowawczych, takich jak trasowanie, układanie i przytrzymywanie poszczególnych elementów przy spawaniu. Skarżący wykonywał swoją pracę na hali 11 wydziału W 31. Tego rodzaju pracę wnioskodawca wykonywał w ZM (...), (...) S.A. i (...) Spółce z o.o. także i po 1 stycznia 1999r., tj. po wejściu w życie ustawy emerytalnej. Stanowisko wnioskodawcy określane było przez pracodawców początkowo jako ślusarz, a później – monter konstrukcji stalowych.

(bezsporne po złożeniu zeznań przez świadków, ponadto wyjaśnienia wnioskodawcy i zeznania świadków z rozprawy z dnia 27 marca 2013r.)

Dyrektor Zakładów (...) w E. wydał zarządzenie nr 5/84 z dnia 8 stycznia 1984r. w sprawie wprowadzenia zweryfikowanego wykazu stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach. Według tego wykazu pracą na takim stanowisku była m.in. praca ślusarza / montera konstrukcji stalowych na wydziale W 31.

(bezsporne, ponadto kopia zarządzenia k.13-22, w szczególności tabela k.21)

Ubezpieczony składał już wcześniej (w dniu 19 lipca 2012r.) wniosek o emeryturę w niższym wieku z uwagi na pracę w warunkach szczególnych, który został oddalony decyzją z dnia 19 września 2012r. w oparciu o ówczesne brzmienie art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej (obowiązujące do dnia 31 grudnia 2012r.), tj. przede wszystkim z uwagi na pozostawanie wnioskodawcy w stosunku pracy.

(bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie skarżącego nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszym rzędzie należy wyjaśnić, że stan faktyczny sprawy w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia stał się bezsporny w toku rozprawy z dnia 27 marca 2013r. Z jednej strony nie był kwestionowany charakter pracy wnioskodawcy, z drugiej – okoliczność, że pobiera on świadczenie rehabilitacyjne.

Odnosnie meritum sporu należy wyjaśnić, że z art. 184 ustawy emerytalnej wynika, iż ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli po pierwsze okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz po drugie okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. w niniejszej sprawie wynoszący 25 lat. Przy tym emerytura taka przysługuje pod warunkiem

nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu. Stosownie do powołanego w części wstępnej uzasadnienia §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie z § 2 ust. 1 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Skarżący niewątpliwie spełnia kryterium wymaganego okresu 25 lat ubezpieczenia, skończył 60 lat i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Kwestią sporną na etapie postępowania administracyjnego była okoliczność wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach, jako że zaświadczenie z dnia 1 lutego 1991r. o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach (k.8 akt wniosku o emeryturę z dnia 19 lipca 2012r.) wskazywało, iż wnioskodawca pracował jako ślusarz, a stanowisko takie nie było wymienione w powołanych w tym zaświadczeniu przepisach resortowych (wskazany w zaświadczeniu punkt dotyczył stanowiska pomocnika spawacza). Należy wobec tego wyjaśnić, że zgodnie z § 2 ust. 2 powoływanego wcześniej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. okresy pracy m.in. w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Świadectwo pracy z adnotacją o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, bądź bez niej, nie jest jednak bezwzględnie przesłanką do zaliczenia danej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach. Świadectwo nie jest wiążące dla organu rentowego i może podlegać weryfikacji. Decydujące znaczenie ma zawsze fakt rzeczywistego wykonywania pracy w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie okresów pracy w warunkach szczególnych także w oparciu o inne dowody niż zaświadczenie z zakładu pracy, nawet jeśli pracownik nie posiada świadectwa w określonej w przepisie formie, albo jego treść budzi wątpliwości, które uzasadniały kwestionowanie tego zaświadczenia przez organ rentowy w fazie administracyjnej postępowania.

Skoro art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej odwołuje się do przepisów dotychczasowych, to trzeba też wyjaśnić, że obowiązujące w tym zakresie i przywoływane już kilkakrotnie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wydane zostało w oparciu o delegację z art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zmianami), w którym Radzie Ministrów powierzono w szczególności określenie rodzaju prac lub stanowisk pracy oraz warunków, na podstawie których osobom m.in. zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury w niższym wieku. Z art. 53 ust. 2 tej samej ustawy wynika, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników stale zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. W wykazie A, stanowiącym załącznik do wspomnianego rozporządzenia, w punkcie 12. działu XIV. „Prace różne” wymienia się „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym”. Pomocniczo można odwołać się do przepisów resortowych, wydanych w oparciu o §1 ust. 2 tegoż rozporządzenia, w niniejszej sprawie do zarządzenia Nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach. W załączniku nr 1 do tego zarządzenia, określającego stanowiska uprawniające do niższego wieku emerytalnego w dziale XIV „Prace różne” pod poz. 12 „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym” wymienione zostało w punkcie 5. stanowisko pomocnika spawacza. Praca na takim stanowisku polega na pełnieniu czynności przygotowawczych i pomocniczych niezbędnych przed i w trakcie spawania w obrębie stanowisk spawalniczych, a więc odpowiada pracy wnioskodawcy, pomimo innego jej nazywania przez pracodawców. Oznacza to, że złożone przez wnioskodawcę powołane wyżej zaświadczenie z dnia 1 lutego 1991r. o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach okazuje się być dokumentem wiarygodnym, który nie powinien budzić dalszych wątpliwości organu rentowego.

Pomimo tego, że wnioskodawca spełnia wszystkie określone przez art. 184 ustawy emerytalnej przesłanki przyznania prawa do emerytury, jego odwołanie musiało podlegać oddaleniu z powodu pobierania przez skarżącego świadczenia rehabilitacyjnego. Jak stanowi art. 100 ustawy emerytalnej – prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, przy czym jeżeli ubezpieczony pobiera m.in. świadczenie rehabilitacyjne, prawo do emerytury powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego świadczenia. Wyłączenie to nie ma zastosowania tylko do emerytury, o której mowa w dziale II rozdział 1 ustawy emerytalnej (art. od 24 do 26b), tj. do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku ustawowego. Skoro skarżący ubiega się o prawo do emerytury w wieku niższym niż ustawowy, prawo to nie może zostać mu przyznane przed zaprzestaniem pobierania świadczenia rehabilitacyjnego. Wobec tego odwołanie oddalono na podstawie art. 477¹⁴§ 1 kpc, gdyż zaskarżona decyzja odpowiada prawu.